

DOLENJSKI RAZGLEDI

NOVO MESTO, 26. februarja 1970

ŠTEVILKA 11

DOLENJSKA PERIODIKA

Pred dvajsetimi leti je izšla prva številka Dolenjskega lista. Takrat je bil to skromen časnik in marsikdo mu ni obetal dolgega življenja, zlasti še, ker je bilo na Dolenjskem že več poskusov ustanoviti glasilo za vse potrebe, a je v večini primerov ostalo le pri nekaj številkah. Danes, po dvajsetih letih vidimo, da je bil Dolenjski list potreben, da je bil trdoživ in je v glavnem zadovoljil želje bralcev ter da se je uvrstil med najboljše in najbolj razširjene pokrajinske liste. V razdobju dvajsetih let je objavil mnoge prispevke, ki so bili sprejeti v slovensko bibliografijo in s tem dalj časniku trajno vrednost.

V drugi in tretji številki prvega letnika Dolenjskega lista sem na željo takratnega urednika Jožeta Zamljena-Drejceta objavil prispevek o dolenjskem časnikarstvu do 1950. Ker se je medtem seznam periodike do 1950 razširil in je Dolenjska v razdobju zadnjih dveh desetletij dobila vrsto novih listov, bomo znova pregledali vso bero od leta 1848, ko smo na Dolenjskem dobili prvi časnik, do leta 1970. Ta sestavek ne more dati točnega bibliografskega popisa, ker je za to potrebno vsak list videti, poznamo pa nekatera glasila le po imenu, izjavah sodobnikov, iz bežnih omemb brez podatkov v raznih sestavkih in iz posameznih

števil listov. Zato bo ta pregled le gradivo za kasnejši bibliografski popis in je le informativnega značaja.

Na podlagi raznih virov, bibliografij, obrobni omemb, posameznih primerkov v novomeški študijski knjižnici in ustnih virov je nastal naslednji

PREGLED DOLENJSKE PERIODIKE:

1. Sloveniens Blatt. Novo mesto 1848.
2. Rojak. Novo mesto — gimnazija pred l. 1866/67 (glej sestavek Steklasa v Slovenskem biografskem leksikonu).
3. (Dijaški list.) Novo mesto — gimnazija 1867 (glej: Suhadolnik Stane, Slovenski dijaški list. Gradivo, Ljubljana 1957. Bibliotekarska naloga. V nadaljevanju Suhadolnik).
4. Zora. Novo mesto — gimnazija 1871—72.
5. Dolenjske novice. Novo mesto 1885—1919.
6. Resni glasovi. Novo mesto 1885—1886.
7. Na prelji. Novo mesto — gimnazija 1890.
8. Brstje. Novo mesto — gimnazija 1891.
9. Obad. Novo mesto 1891.
10. Gottscheer Mittheilungen. Wien Gottschee — Laibach 1894.
11. Ilirja. Novo mesto — gimnazija 1896.
12. Vigred. Novo mesto — gimnazija 1896.
13. Novomeška Kettejeva zadruga Novo mesto 1896—1897.
14. Lampion. Novo mesto 1897.
15. (Dijaški list) Pugljeve zadruga. Novo mesto 1897—1898.
16. Gottscheer Zeitung. Kočevje 1904—1941. Kasneje s prilogo:
17. Landwirtschaft und Gartenbau.
18. Gottscheer Bote. Kočevje.
19. Wandermappe. Illustrierte Beilage zum »Gottscheer Bote«.
20. Dolenjec, 2. priloga Gorenjcu. Kranj 1905.
21. Dolenjec. List za narodno prosveto in narodno gospodarstvo. Novo mesto 1906.
22. Novi slovenski Stajerc. (Od l. IV. Sloga.) 1906—1913. Od januarja 1912 dalje izhajal v Krškem.

Poština plačana v gotovini.

Leto I. V Kočevju, dne 31. marca 1926. St. I.

Izhaj
vsakega 15. in 25.
v mesecu.

Redarstva do
1. avgusta 1926
15. dn.

Število polno-
letnega araba
1926/27 100.

Ljudska Samouprava

Glasilo gospodarstva, prosvete in politike.

Redarstva in
opombe
Redarstva št. 10.

Tiskovna št. 1.

Ogledi:
na 1000 2.000,
na 2000 3.000,
na 3000 4.000,
na 4000 5.000.

Vsebina: Čemu stranka? — Izvestje o Lokalnem — K. opazovanje detstva pri Trbovljski prerojadni družbi. —
Tedeniški vestnik — Izvestje Narodne Radikalne Stranke — Prosveta. Sadržaj v kolonkah spodaj naveden. — Inzerti. —

**Zahtevajte povsod
»Ljud. Samouprava«** **Čemu stranka?**

Poština plačana v gotovini. 48047 St. I.

Leto I. V Kočevju, dne 25. avgusta 1927

Izhaj
vsakega 15. in 25.
v mesecu.

Redarstva do
1. avgusta 1927
15. dn.

Število polno-
letnega araba
1927/28 100.

Nova Samouprava

Glasilo gospodarstva, prosvete in politike.

Redarstva in
opombe
Redarstva št. 10.

Tiskovna št. 1.

Ogledi:
na 1000 2.000,
na 2000 3.000,
na 3000 4.000,
na 4000 5.000.

Vsebina: Izvestje o delu in delu Narodne Radikalne Stranke — Iz NRS — Tedeniški vestnik — Inzerti. —

Revidiranje dele in
oči Narodne Radikalne Stranke.

naje in Buchapette, je ni držal. Huj med
 njim in NRS je prišel tako daleč, da se
 Milan ni več počutil varnega, vsled česar
 se je odpovalil prestola v korist mlada-
 v Kamniku, tajnik Okrožnega odbora Dr. Ge-
 gorč (Novomesto) pa predlaga, da naj se
 zopet voli Dr. Zupančič. Tudi odborši Okro-
 žnega odbora. Maribor. (Izbrani listi)

- 23. Narodni glas, Glasilo narodne stranke na Štajerskem, 1906—1914. V Krškem izhajal od I. I., 3—8.
- 24. Posavska straža, Narodno-politično in narodno-gospodarsko glasilo za štajersko — kranjsko Posavje, Krško I. I. 1907 — II. 1908.
- 25. Belokranjec, Glasilo neodvisnih belokranjskih kmetov, v Gradcu na Dolenjskem I. I. 1908 — II. 1909.
- 26. Petelinček, Novo mesto — gimnazija 1909.
- 27. Trobenta iz gimnazije, Novo mesto — gimnazija 1910.
- 28. Raglja, Novo mesto — gimnazija 1910.
- 29. Pikrohedis, Novo mesto — gimnazija 1910.
- 30. Aurora, Novo mesto — gimnazija 1910.
- 31. Izpod Gorjancev, Novo mesto — gimnazija 1910.
- 32. Napredna misel, Časopis za napredno kulturo, L. I. 1912 — II. 1914 (Prvi letnik je izhajal v Krškem.)
- 33. Album, Novo mesto — gimnazija 1915—1916.
- 34. Septima, Novo mesto — gimnazija 1916—1917. (Podatki prof. B. Teplega.)
- 35. Vesna, Novo mesto — gimnazija 1918 — s presledki — 1936.
- 36. Album, I. Novo mesto gimnazija 1920—1921.
- 37. Album, II. Novo mesto — gimnazija 1920—1921.
- 38. Mavrica, Internacionalen list, Škofja Loka — Kandija pri Novem mestu 1920. (Suhadolnik)
- 39. Sedanjost, Novo mesto — gimnazija 1921 (Suhadolnik)
- 40. Radikal, Gospodarski, politični in kulturni organ, Kočevje I. I. 1921 — II. 1922.
- 41. Radikal, (Izhajal tudi v nemškem jeziku.)
- 42. Sedanjost, Novo mesto I. I. 1921 — II. 1922.
- 43. Hermes, (?) Novo mesto — trgovska šola 1921.
- 44. Soča, (?) Novo mesto — gimnazija 1921.

1. številka Rudolfovo v dan 15. julija 1885. I. I. 1885.

RESNI GLASOVI

Izbija drakati na mrazu in volja na duhi leta bi ko. — Inozemci doplačajo gostilnin. — Za pravnika plačuje se od desetletnega polnoročja po 6 kr., če se volja, po 4 kr., če se drakati in po 2 kr., če se volja in drakati. — Izpusti se tudi le drakati in volja. — Rukopis se ne vrača. — Ponaša se dopis, kakor tudi reklamacija in ostanke naj se pošljejo za uredatelju, namočena in vsesvetno prečiščena za ne upravnika "Resni Glasovi" v Rudolfovo.

Zastavali se volijo druga mesta, ki bi krasila častnikom, ki v vsakih petih desetletjih prva nacionalni interesov svojih krajev in ki se je osv. — (Zastavali so izhajali predložila, tudi bi gradila,

- 45. Naprej, Glasilo socialistične stranke Jugoslavije, L. I. 1917 — XII. 1928. (Od I. VII. 167 — VIII. 152 izhajal v Krškem.)
- 46. Zarja, Novo mesto — gimnazija 1923—1924.
- 47. Zarki, Šmihel pri Novem mestu meščanska šola 1923—1924.
- 48. Krka, Novo mesto — gimnazija 1924.
- 49. Dolenjske novice, Zadržno gospodarsko glasilo, Novo mesto 1924.
- 50. Republikanske novice, List Kmečke republikanske stranke v Sloveniji Novo mesto I. II. 1925.
- 51. Mlada misel, Novo mesto — gimnazija 1925.
- 52. Zarki, Novo mesto — gimnazija 1925—1927.
- 53. Brazda, Glasilo dijaškega društva »Borba«, Grm pri Novem mestu — kmetijska šola I. I. 1926—VII. 1932.
- 54. Ljudska samouprava, Glasilo gospodarstva, prosvete in politike, Kočevje, I. I. 1926 — II. 1927.
- 55. Nova samouprava, Glasilo gospodarstva, prosvete in politike, Kočevje I. I. 1927 — III. 1929.
- 56. Posavski gasilec, Strokovno glasilo Posavske gasilske župe, Krško I. I. 1929—II. 1930.
- 57. Križ, Verski list novomeške, prečenske in šmihelske župnije, Novo mesto 1931—1943.
- 58. Almanah Krka, Novo mesto — gimnazija 1932.
- 59. Boljševik, Novo mesto 1932.

- 60. Mali vestnik, Izdaja zdravstvena postaja v Ponikvah, p. Videm—Dobrepolje I. I. 1935. (Samo prva številka.)
- 61. Lan in konoplja, Časopis za pospeševanje, pridelovanje in uporabo domačih predivnih rastlin in njihovih izdelkov, Grosuplje I. I. 1935—II. 1936.
- 62. Iz naše doline, Sodražica — narodna šola 1936—1937.
- 63. Naša fara, Verski list za soteško, topliško in vavtaško župnijo, Toplice 1937.
- 64. Kočevski Slovenec, Kočevje 1938—1941.
- 65. Mladčevski vestnik, Novo mesto — gimnazija 1938—1943, (pozneje preimenovan v Vestnik in Iskra, Suhadolnik.)
- 66. Ciganček, Nižješolski list, Novo mesto — gimnazija, (Suhadolnik.)
- 67. Dolenjske novice, Informativen in gospodarski mesečnik za Dolenjsko, Novo mesto 1939—1940.
- 68. Trdinov skavt, Glasilo Trdinovega stega skavtov, Novo mesto 1940—1941.
- 69. Lahinja, Dijaški list, (Izhajal okoli leta 1920, pisal so ga belokranjski visokošolci, ko so se mudili v Beli krajini na počitnicah.)

1942—1945

- 70. Bataljonsko delo, Kulturna revija II. bataljona Dolenjskega odreda.
- 71. Belokranjski plamen, List belokranjskega vojnega področja, Izdaja prop. odsek 1944.
- 72. Blisk, Novo mesto 1943 — 1944. (Dijaški domobranski list.)
- 73. Dogodki dneva, Izdaja agitrop CK za Belo krajino, 1943—1944.
- 74. Dolenjski partizan, Glasilo Dolenjskega odreda 1942.
- 75. Glas Dolenjske, Izdaja komisija za agit. in prop. pri OOOF Novo mesto, 1944.
- 76. Krv za kri, Krv za krv, Glasilo vojne part. bolnice II. hrvatske in dolenjske operativne cone, 1943.
- 77. Med Rogom in Dolomiti, Glasilo notranjsko-ribniškega okrožja, 1944.
- 78. Mlada Bela Krajina, Glasilo Zveze slovenske mladine za Belo Krajino, 1943.
- 79. Mlada moč, Zepni časopis mladine novomeškega okrožja.
- 80. Mladí strelec, Glasilo mladine Belokranjskega odreda.
- 81. Naprej zastava slave, (Nadaljevanje: Za blagor očetnjave.) Novo mesto 1943—1945. (Domobranski tisk.)

Pobornost in delo v grupah
V Krškem, v četrti 3. januarja 1942

Pravoslavni št. 1 1942

NAPREJ

Glasilo Socialistične stranke Jugoslavije.

Letnik VI, št. 1. Glasilo Komunistično-dolomitske zone
Četrtna številka »Naprej«
Izbija vsak teden.

LJUDSKI GLAS

Glasilo Komunistično-dolomitske zone
Izbija vsak teden, — številka 3 1942

Vsem organizacijam SSJ in KDE, št. 1000

K zmagi v slovenskih revirjih.

Pravoslavni št. 1, 1942. — Glasilo Komunistično-dolomitske zone

- 82. Naša zvezda vstaja, Časopis SKOJ-a Dolenjskega odreda, 1943.
- 83. Naše tekmovanje, Izdaja okrožni odbor OF za Belo Krajino, 1944.
- 84. Naše tekmovanje ob 3. letnici OF, Izdaja okrožni odbor OF za Belo krajino, 1944.
- 85. Naš tednik, Novo mesto 1944. (Domobranski list.)
- 86. Novice, Glasilo Osvobodilne fronte za Dolenjsko in Notranjsko, 1945.
- 87. Od Barja do Kolpe, Izdaja OOF Ribnica, 1944.
- 88. Po svetu, Izdaja pom. tehnika Gorjanci, 1944.
- 89. Radijske vesti, Izdaja komisija za agit. in prop. pri IOOF za Belo Krajino, 1944—1945.
- 90. Radijske vesti, Izdaja prop. odsek OOOF za Novo mesto, 1944.
- 91. Radijski vestnik, Izdaja odsek za informacije in propagando pri OOOF Novo mesto. (Pom. tehnika Gorjanci.)
- 92. Radijski vestnik, Izdaja komisija za agitacijo in propagando notranjsko-ribniškega okrožja, 1944—1945.
- 93. Radijski vestnik, Izdal odsek za informacije in prop. OOOF Grosuplje, 1944.
- 94. Radijski vestnik, Izdaja odsek za informac. in prop. pri OOOF Ribnica, 1944.
- 95. Radijski vestnik, Izdaja OOOF za Novo mesto, 1944—1945.
- 96. Radio vesti, Izdaja OOOF Grosuplje, 1944.
- 97. Radio vesti, Novo mesto, 1943.
- 98. Strelec, Periodično glasilo Belokranjskega odreda 1944.
- 99. Svoboda, Izdaja Okrožni odbor OF Ribnica, 1944.
- 100. Tedenska priloga Radijskih vesti, Izd. OOOF Novo mesto.
- 101. Tedenska priloga Radijskih vesti, Izdaja komisija za agitac. in prop. pri OOOF, za Belo krajino 1944.
- 102. Tekmovalni vestnik novomeškega okrožja, Izdaja inform. prop. odsek pri Okrajnem odboru OF Novo mesto, 1944.
- 103. Tekmovalni vestnik pionirjev, Izdal OO ZMS za Belo Krajino, 1944.
- 104. Volilni glasnik, Izdaja OOOF Grosuplje, 1944.
- 105. Volilni vestnik, Okrožje Novo mesto, 1944.
- 106. Volilni vestnik, Izdaja OOOF za Belo Krajino, 1944.

1945—1970

- 107. Volitve na Dolenjskem. (Nadaljevanje: Svobodno volimo.) Glasilo okrožnega odbora OF Novo mesto, 1945.
- 108. Mladinski vestnik, Glasilo mladine novomeškega okrožja, Novo mesto 1945.
- 109. Brigadir, List brodske brigade. (Novo mesto) 1945.
- 110. 1. maj, Tekmovalni vestnik novomeškega okrožja, Novo mesto 1946.
- 111. Volilni vestnik novomeškega okrožja, Novo mesto 1946.

- 112. Gledališki list Mestnega gledališča v Kočevju, Kočevje 1946 — 1947.
- 113. Pionirski glas, Novo mesto — Osnovna šola 1946—1947.
- 114. Otovec Bujbarci, Glasilo MDB sektorja Otovec—Bujbarci, 1946.
- 115. Naše delo. (Nadaljevanje od 1. 1953, št. 8: Posavski tednik.) Glasilo Okrajnega odbora OF Krško, Krško 1948—1955.
- 116. Bršljan, Stična — gimnazija 1949.
- 117. Dolenjski list, Glasilo Osvobodilne fronte ... Novo mesto, Novo mesto 1950.
- 118. Bilten Vinarske zadruge v Kostanjevici na Krki. (Prva številka: Navodila vinarske ...) Kostanjevica 1951—1952.
- 119. Prosveta, (1. in 2. številka: Gledališče.) Novo mesto, 1950—1951.
- 120. Vestnik kmetijsko gozdarskega posestva Kočevje, Kočevje 1952—1954.
- 121. Brstje, Novo mesto — gimnazija 1952—1953.

- 122. Dolenjska prosveta, Glasilo ljudske prosvete, Novo mesto 1953—1955.
- 123. Gledališki list SKUD Lojze Kosak, Kostanjevica na Krki 1953. (Izdaja občasno.)
- 124. Album, Novo mesto — učiteljske 1953.
- 125. Glas mladih, Novo mesto — učiteljske 1953.
- 126. Stezice, Glasilo novomeških gimnazijcev, Novo mesto 1953.
- 127. Mladi poganjki, Kočevje — gimnazija 1954. (Več letnikov, Suhadonnik.)
- 128. Glas mladih, Smihel — internat 1954.
- 129. Naša misel, Literarno glasilo učiteljska Novo mesto, 1955—1961.
- 130. Tomahawk, (Od 1. II. št. 4: Strela) List voda, pozneje glasilo Odreda gorjanskih tabornikov, še pozneje glasilo dolenjskih tabornikov, Novo mesto 1955—1960.

Na ogled! Zastonj!

BELOKRAJANJEC

Glasilo neodvisnih belokranjskih kmetov.

6 letnik. Gradac, Bela Krajina. Štev. 1

Kmetje! Možje!

...Roko na srce in odgovorite odkritostno na to vprašanje:

Ali bi bili zadovoljni, če bi se nekoga lepša žena v vašo hišo, v kmetijo in delo tuji ... od izra (torgomer, če bi prišel Slovaki, bi bi hotel imeti komando, Vi pa stoji samo ubogost, kar bi on hotel?

Gotovo vsakdo izmed vas poroči: „O tistega pa že ne. Sam plabujem davke, zato pa hočem tudi sam gospodariti.“

A kaj bi se zgolilo, če ti se tisti pritepenec včasno še naprej vsiljeval? Vsak gospodar, ki ima v sebi le trpljivo ponosa, bi prišel takega vsiljivca za vrat in ga vrzel ven.

Možje, to se ho zdelo vsakemu izmed nas pogodoma naravno. A poglejte, mi se vendar nismo raznali no tem, kar so nam prav zeli.

Ze 30 let tuji govorje za nas, oziroma jim je eno priliko, da naj bi tam govorili za nas, kmetje in naše glasje

Mi sami pa molčimo.
Ali nimamo ničesar povedati?
Ali nas nič ne boli, nič ne taje?

Kako naj bi nam nič ne bilo! Vsaj skrajni mi iz našega okraja, ki bi ne bil že v Ameriki.

A v Ameriki ...

...vsega zanj, da ...

nam gre tako hudo, da je bujše ne more ni.

...kakor ...

Smejejo se nam po pravici tam za Gorjanci.

„Toliko Belokranjcev, pa nebesnega mesta med njimi.“

...pri vseh povsodi, ...

A zakaj gre o nas Belokranjci ...

neodvisni belokranjski kmetje bomo volili dne 21. t. m. za svojega poslanca iz svoje srede, in to je

Julij Macelle,
 župan in posestnik v Gradacu.

131. Dolenjski študent. Novo mesto 1955—1956 (Priloga Dolenjskega lista.)
132. Zletni poročevalec. IV. zlet ZTS. Kumrovec 1956.
133. Kurir. Glasilo Dolenjskega odreda na partizanskem pohodu v Kumrovec 1956.
134. Novice. Glasilo SZDL občin Kočevje in Ribnica. Kočevje 1. I. 1956—VII. 1962.
135. Uradni vestnik okraja Novo mesto. Novo mesto 1. I. 1956—VII. 1962.
136. Uradni vestnik okraja Kočevje. Kočevje 1. I. 1956—II. 1957.
137. Dolenjsko kmetijstvo. Novo mesto 1955. (Priloga Dolenjskega lista.)
138. Blegaš. Glasilo mladih literatov počitniške kolonije Poljane, okraja Novo mesto. 1957.
139. Plamen. Literarno glasilo črnomaljske gimnazije. Črnomelj 1. I. 1957.
140. Mladji učiteljskišček, 1. I. 1956—1957.
141. Bilten. Poklicna posvetovalnica Novo mesto. Novo mesto 1958.
142. Mladost. List graditelja avto-puta Bratstvo—Jedinstvo. Otočec 1958.
143. Odmevi iz osemletke. Novo mesto — osnovna šola 1958—1959.
144. Krošnja. Ribnica 1. I. 1959—VI. 1965. Izdaja pionirski odred »Anton Majnika« osnovne šole v Ribnici.
145. Odmevi naše doline. Glasilo sodraške osemletke. Sodražica 1. I. 1959—VI. 1965. Izdaja pionirski odred Majda Silc.

146. Zivljenjski sodelavec. Bilten državnega zavarovalnega zavoda, združnica Novo mesto. 1. I. 1959—II. 1960.
147. Videmski celulozar. Glasilo delovnega kolektiva tovarne celuloze in papirja »Djuro Salaja«. Krško 1. I. 1959—VII. 1965.
148. Slovenski gozdar. Glasilo društva logarjev LRS. Kočevje 1. I. 1959—1960.
149. Visokošolec. Redna priloga Novic. Kočevje 1. I. 1960—II. 1962.
150. Bilten. Glasilo kolektiva »Pionir« Novo mesto. 1960.
151. Novoteks. Glasilo delavskega sveta tekstilne tovarne Novoteks. Novo mesto 1. I. 1960—VIII. 1967.
152. Tovarniški list »Krka«. Glasilo DS tovarne zdravil Krka. Novo mesto 1960—1961.
153. Tovarniški obveščevalec. Glasilo Predilnice Litija, Litija 1. I. 1960.
154. Elektro Novo mesto. Novo mesto 1961.
155. Kočevski tekstilec. Glasilo delovnega kolektiva »Tekstilana« Kočevje. Kočevje 1. I. 1961.
156. Upravljaljec. Glasilo delovne skupnosti CZP Kočevski tisk. Kočevje 1961—1965.
157. Informativni vestnik Občinskega ljudskega odbora Novo mesto. Novo mesto 1961.
158. Rešeto. Občinski glasnik ribniške komune. Ribnica 1961.
159. Pedagoški vestnik. Glasilo Pedagoškega društva okraja Novo mesto. Novo mesto 1. I. 1961—II. 1963.

160. Mladji o sebi. Priloga Dolenjskega lista Novo mesto 1961.
161. Pustne novice. Glasilo pustnih veseljakov, Krško 1. I. 1961.
162. Litijska komuna. Priloga Zasavskega vestnika. L. I. 1962.
163. Kostañjeviški glasnik. Kostanjevica 1962. Izdaja krajevna organizacija SZDL.
164. Obvestila krajevnega odbora SZDL Novo mesto, Novo mesto — center 1962.
165. Informator Občinskega odbora SZDL Videm-Krško. Videm-Krško 1962.
166. Naši pogovori. Videm-Krško 1. 1962. Izdaja Občinski odbor SZDL.
167. Beseda kolektiva. Kočevje 1962. Izdaja Avto Kočevje.
168. Informator. Glasilo industrije transportnih sredstev in opreme Itas Kočevje. Kočevje 1962.
169. Obvestila. Glasilo delovne skupnosti rudnika Kočevje. Kočevje 1962—1965.
170. Naši pogovori. Glasilo kolektiva Novoles Novo mesto, Novo mesto 1963. (V nadaljevanju: Novoles. Glasilo ...).
171. Pogovori z občani. Glasilo organizacij SZDL v Vidmu-Krškem, Videm-Krško 1963.
172. Selest. Kočevje 1963—1966. Izdaja pionirski odred osnovne šole Bračiča Kočevje.
173. Iskra. Stična — gimnazija 1963—1964.
174. Dolenjski gozdar. Glasilo kolektiva Gozdnega gospodarstva Novo mesto. Novo mesto 1. I. 1964.
175. Naša vez. Glasilo kolektiva kombinata lesne industrije »Inlesa« Ribnica. Ribnica 1. I. 1964.
176. Mladi Krpani. Velike Lašče 1964—1966. Izdaja skupnost Osnovne šole Velike Lašče.
177. Uradni vestnik Dolenjske za občine Črnomelj, Kočevje, Metlika, Novo mesto, Ribnica in Trebnje. Novo mesto 1. I. 1964 — (od 1. IV. 1967; skupščinski Dolenjski list za občine Brežice, Črnomelj, Kočevje, Krško, Metlika, Novo mesto, Ribnica, Sevnica, Trebnje).
178. Gledališki list gledališča »Jozže Seško« DPD Svoboda. Kočevje 1964—1965.
179. Lisca. Glasilo delovnih kolektivov konfekcije Lisca v Sevnici, Zagorju, Krmelju, Brestanici in Brežicah. Sevnica 1. I. 1965.
180. Trikotažer. Metlika 1. I. 1965—IV. 1968.
181. Aktualnosti. Glasilo delovnega kolektiva KGP Kočevje. Kočevje 1. I. 1965—III. 1967.
182. Beti. Glasilo delovne skupnosti »Beti« Metlika. 1965.
183. Obvestila. Novo mesto 1965. Izdaja občinski komite ZKS.
184. Iatros. Novo mesto 1965. Izdaja Tovarna zdravil Krka Novo mesto.
185. Novostj »Krka« Novo mesto. L. 1965—1968.
186. Labod. Glasilo delovne skupnosti tovarne perila »Labod« Novo mesto. Novo mesto 1966.

Leto I. V Novem mestu, dne 12. maja 1966. Štev. 14.

DOLENJEC

List za narodno prosveto in narodno gospodarstvo.

17. Nov. Novo mesto, 31. Julija 1914. Letnik XXX.

DOLENJSKE NOVICE

Štev. 4. Izdaja vsakih sedem dni. Novo mesto, dne 25. junija 1921. Poročnikova cestišča K 150. Leto I.

SEDANJOST

Izdajna mesečno. novemesto, v januarju 1925. Poština plačana v gotovini.

Republikanske Novice

List kmečke Republik. Stranke v Sloveniji.

Leto II. Izdajatelj in odgovorni urednik: Jozef Murn, kmet in posestnik, Kmetijsko novemesto. Štev. 1.

DOLENJSKE NOVICE

INFORMATIVEN IN GOSPODARSKI MESEČNIK ZA DOLENJSKO

Časopis izhaja ob začetku vsakega meseca • Cena posamezni številki 175 • Narodna 1/2, letna 10—, celoletna 20— •

Leto I Novo mesto, 28. februarja 1940 Štev. 4

Nezaslišan udarec

bodočemu tujsko-prometnemu razvoju dolenske metropole

187. Škocjanske stezice. Škocjan 1966—1967. Glasilo pionirjev osnovne šole.

188. Zvončki. Smartno pri Litiji — osnovna šola 1966.

189. Naša beseda. Litija — osnovna šola 1967. Izdaja šolski literarni krožek.

190. Naše delo. Glasilo delovne skupnosti belokranjske železnicarje in strojne tovarne Črnomelj. Črnomelj 1. 1968.

191. Novice. Novo mesto 1968. Izdaja sekretariat tovarne Novoteks.

192. Obvestila. (Izdaja) Občinski sindikalni svet Novo mesto. Novo mesto 1968.

193. Demografija. (Izdaja) SO Novo mesto, referat za statistiko. Novo mesto 1968.

194. Mladost v belem Novo mesto — šola za zdravstvene delavce. Novo mesto 1968.

195. Prvo cvetje Krško — osnovna šola 1968. (Izdajajo učenci literarnega krožka.)

196. Okence. Časopis novinarskega krožka osnovne šole Grosuplje. Grosuplje 1. 1968.

197. Dolenjski razgledi. (Posebna priloga Dolenjskega lista.) Novo mesto 1968.

198. Filter 58. Literarno polemično glasilo. (Novo mesto) 1969.

199. Dolž. Podgorsko glasilo. Stopiče pri Novem mestu 1969.

200. Informacije. Krško 1969. Izdaja Občinski sindikalni svet.

201. Krka. Tovarna zdravil, Novo mesto 1969.

202. Informacije. Glasilo Občinskega sindikalnega sveta Črnomelj. Črnomelj 1969.

203. Gledališki list. Novomeško amatersko gledališče Novo mesto. 1969.

204. Mlada rast. Otočec — osnovna šola 1969.

205. Naša pot. Sentjernej — osnovna šola Martina Kotarja Sentjernej 1969.

206. Prvi koraki. Mirna peč — osnovna šola 1969.

207. Prvi poganjki Smihel — osnovna šola 1969. (Izdaja Pionirski odred Staneta Rozmana.)

208. Utrinki mladosti. Kočevje — osnovna šola 1969.

209. Veseli dnevi. Glasilo osnovne šole Vavta vas. L. 1969.

210. Z bregov Krke. (Izdaja) Osnovna šola Žužemberk — novinarski krožek. Žužemberk 1969.

Zaradi lažjega pregleda razdelimo te liste na več zvrsti:

a) časniki splošne vsebine, b) časopisi ali revije, c) dijaški listi, d) gledališki listi, e) volilni listi, f) uradni listi g) glasila množičnih organizacij in upravnih organov, g) tovarniški listi, h) verski listi, i) razni listi in j) periodika med narodnoosvobodilno borbo.

Lan in konoplja

Časopis za pospeševanje pridelovanja in uporabo domačih predivnih rastlin in njihovih izdelkov.

Lastnik, izdajatelj in odgovorni urednik Metod Dular, Stranska vas št. 12, pri Grosuplju. Izhaja mesečno enkrat. * Naročnina stane letno Din 5.—. † Rokupisi se ne vračajo.

Leto I.

Grosuplje, 10. marca 1935.

Štev. 1.

Časniki splošne vsebine

Sem sodijo listi, ki so namenjeni najširšemu občinstvu in ga obveščajo o splošnih dogodkih doma in v svetu ter zastopajo določeno politično smer. Semkaj razvrstimo Slovenien Blatt, Dolenjske novice, nemške liste na Kočevskem, Dolenjca, Novi slovenski Stajerc, Narodni glas, Posavska straža Belokranjec, Radikal, Sedanjust, Naprej, Republikanske novice, Ljudska samouprava, Nova samouprava, Kočevski Slovenec, Naše delo, Dolenjski list in Novice.

Med temi časniki so doživele Dolenjske novice najdaljšo dobo izhajanja, saj so prihajale med Dolenjce kar 35 let in konec habsburške monarhije je bil tudi konec Dolenjskih novic. Razširjene so bile na celotnem geografskem področju Dolenjske in največ naročnikov so imele med dolenjskimimi kmeti. Zastopale so skrajno konservativno politiko. Njihova vrednost je bila predvsem v tem, ker so učile dolenjskega kmeta umno kmetovati in gospodariti. Na straneh Dolenjskih novic je našel prostor marsikateri sestavek iz domače zgodovine. Ker je vestno beležil vsa dogajanja na Dolenjskem, je postal vir za lokalno zgodovino. Tudi mladi literati so dobili v listu prostor za objavljanje svojih del, med njimi tudi Miran Jarc.

Tu moramo poudariti še pomen prvega dolenjskega časnika Sloveniens Blatt Čeprav je bil pisan nemško, je bil to slovenski list in je v nemškem jeziku budil slovensko narodno zavest in se boril za ustavne svoboščine. Slana po letu 1848 je zamorila tudi Sloveniens Blatt. Niezovega urednika Polaka je opisal Janez Trdina v zgodbi Vedež.

Vsi ostali časniki do 1950 so bili omejeni le na manjši del Dolenjske in so bili bolj namenjeni meščanstvu kot kmetom, zato se tudi niso obdržali.

Celotni teritorij Dolenjske je zavzel čele Dolenjski list, zlasti takrat, ko sta prenehala lokalna lista Naše delo v Krškem in Novice v Kočevju. Ker se v Sloveniji vedno bolj oblikujejo pokrajine — nazvane tudi regije, ima Dolenjski list pomembno nalogo pri oblikovanju enotne regije, za katero imamo vse pogoje, ne samo zgodovinske, pač pa tudi kulturne, zdravstvene in gospodarske.

Republikanske novice, ki so izhajale eno leto v Novem mestu, so bile pomurno dejanje. Tudi ostali časniki v Kočevju, Krškem in drugod imajo na svojih straneh dovolj gradiva, ki ga bo moral proučevati vsakdo, kdor se bo bavil z našo preteklostjo. Vsi ti listi so bili tiskani v tiskarnah.

Dijaški listi

Med najbolj razširjeno vrsto listov, omenjenih v tem pregledu, sodijo dijaški listi. Z njimi so povezana imena

iz slovenskega kulturnega, umetniškega in znanstvenega življenja, nekatera med njimi sodijo v sam vrh.

Prvi, do sedaj ugotovljeni dijaški list na Dolenjskem sega v šolska leta pred l. 1866/67, ko je družba zaveznih in delovnih narodnih dijakov na novo-meški gimnaziji izdajala list **Rojak**. Med drugimi je vanj pisal tudi dolenski domačin, zgodovinar prof. Ivan Steklasa. V šolskem letu 1866/67 so ustanovili četrtošolci novomeške gimnazije na pobudo sošolca Mohorčiča dijaški list, katerega imena ne vemo. Znano pa je, kot je pripovedoval dr. Ivan Tavčar dr. Izidorju Cankarju, da je na Mohorčičevo prigovarjanje vanj tudi sam pisal. Leta 1890 je izhajal list **Na preji**. V njem so sodelovali Oton Zupančič, Ivan Vavpotič in Derganc. Tik pred Kettejevimi prihodom v Novo mesto sta na novo-meški gimnaziji izhajala lista **Ilirija** in **Vigred**. Največ je v njihju pisal Fran Sešek, kasnejši tajnik Kettejeve Zadruga. V Kettejevo Zadrugo so se vključili tudi člani Ilirije in Vigredi. Čeprav Zadruga ni izdajala lista, sodi v zvrst dijaških listov. Zadržani so morali svoje sestavke pisati in jih po branju oddajati v arhiv. Poleg Ketteja sta iz vrst Zadržanov znana še dr. Niko Zupančič in Radivoj Peterlin Petruška.

Naslednji pomembnejši list, vseh ne moremo obdelati, ker so nam znani le po imenu, je bil **Izpod Gorjancev**. Ta je bil med vsemi znanimi dijaškimi listi silkovno najlepše opremljen. Dal je pesnika Jožeta Ovelbarja ter pesnika in prevajalca Janeza Pucija. Iz leta 1915/16 je omembe vreden list **Album**, ki pa žal ni ohranjen. O njem vemo iz korespondence med Miranom Jarcem in Božidarjem Jakcem. Na govori kar sam Miran Jarc (iz pisma B. Jakcu 20. XII. 1915 in 17. III. 1916):

»Prj nas smo v šoli ustanovili vsi skupaj šolski časopis 'Album', ki ga

urejata Podbevšek (znan pisatelj!) in Puc. Denar in drugo imata Pehani in Absec v rokah. Tudi jaz sem že več črtic pisal pod imenom Orlov. Tiskan je 'Album' z litografijo. Tako se širi v VI. g. r. literatura ... Da se pa ti mogoče ne bo zdelo, skoro bi rekel otročje, da imamo časopis, ti povem, da so ga imeli Cankar, Zupančič, etc. tudi, ko so bili na gimnaziji. To je strogo resno ... Z našim literarnim listom 'Album' je bila slaba. G. profesor Škerlj je zvedel o tem in poklical je Antona Puca, Podbevška, Schweigerja in mene v konferenčno sobo in je rekel: 'Veseli me, da se pečate z literaturo ali vendar v teh časih je bolje, da nimate nikakih literarnih listov, kajti lahko vam očitajo, da imate 'Geheimbländnisse' in smo morali dati listu slovo.'

Toda tajni dijaški listi tudi med prvo svetovno vojno niso povsem prenehali. Direktor mariborskega muzeja v pokoju, naš dolenski rojak in priznani kulturni delavec prof. Bogo Teply mi je dejal, da je takrat skoraj vsak gimnazijski razred na novo-meški gimnaziji imel svoj list, tako tudi njegov, ki se je imenoval **Septima**. Vsebinska lista je bila tudi hudo mušna in ni prizanesla niti samemu direktorju dr. F. Brežniku. Pomembna, a žal izgubljena, sta tudi zbornika — unikata **Album I.** in **Album II.** Enega je pisal in ilustriral Marijan Mušič, ki je slovel na gimnaziji za odličnega slikarja in je imel izredno razvit estetski čut, drugega pa vsestranski Zelenko Skalický, ki ni bil samo dober slikar in pesnik, ampak se je znal uveljaviti tudi v glasbi in športu. Poleg njihju so v **Albumih** sodelovali še Niko Berus, Lojze Mušič in Franče Strajnar. **Albuma** sta vsebovala beletristiko in ilustracije. Pisan je bil napredno in svobodomiselnost, kake določene smeri pa **Albuma** nista imela, ker so se sodelujoči izživljali predvsem v umetnosti.

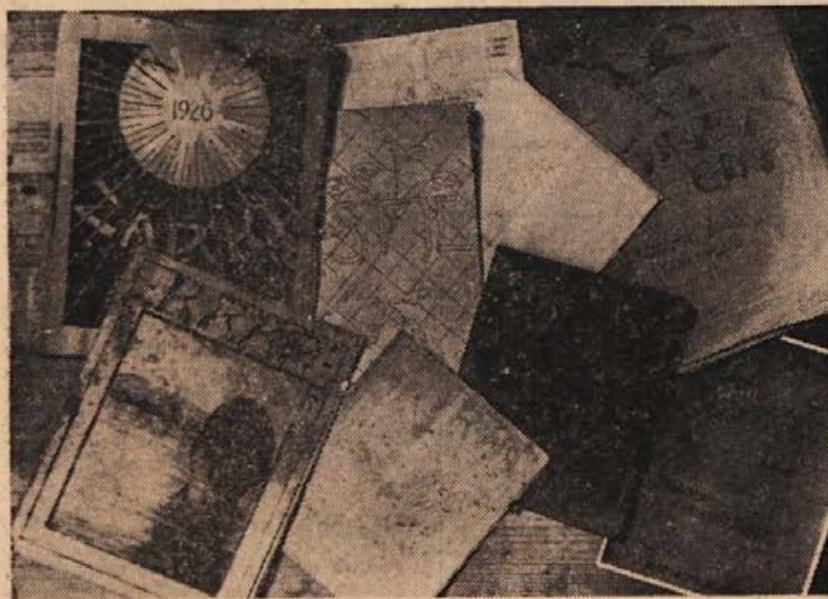

Med vsemi dijaškimi listi je doživela najdaljšo dobo, razen kasnejših **Stezič**, **Vesna**. Ustanovil jo je Janko Jarc, danes ravnatelj Dolenjskega muzeja, ugledni znanstveni in kulturni delavec. Prvi letniki so bili zelo pomembni, ker so vsebovali prepise še neobjavljenih Ovelbarjevih pesmi. Med sotrudniki naj omenimo še Lojzeta Golobčiča, Otona Berkopca, Jožeta Gorjupa, Vinka Beličiča, Jožeta Dularja in Leopolda Povšeta.

Med leti 1923 do 1927 so si sledili listi za listom. Med njimi je dosegla najvišjo kvaliteto **Zarja**, pri kateri so sodelovali Fran Zwitter, Marija in Marijan Kozina, Ivan Gorkič in drugi. Ilustrator je bil Jože Gorjup, dramatski kotiček pa je urejal Ferdo Delak. Vzgladu Kettejeve Zadruga je bil najbolj podoben literarni krožek, ki je bil ustanovljen na pobudo prof. Jožeta Kovača. Stel je deset članov in izdajal je list **Zarki**. Krožkovo delo je bilo zelo plodno in so imeli v manj kot dveh letih kar 20 sestankov. Pri listu so sodelovali poleg drugih Viktor Schweiger, Vida Kozina, Oton Berkopec in Stanko Bunc.

Ne moremo se ustavljati še pri ostalih listih, omeniti pa moramo predvsem **Stezič**, ki izhajajo nepretrgoma že od 1953 dalje. To je edinstven primer v več kot stoletni tradiciji dijaških listov na novo-meški gimnaziji. Spodbudna pa je bila zamisel, da bi vsaka osemletka izdajala svoj list. Teje ideje so sledile mnoge šole in med listi, ki jih poznam, sodijo med najlepše **Prvi poganjki**.

Vsi dijaški listi, omenjeni v pregledu dolenske periodike, niso tiskani, ampak so razmnoževani v raznih mehanografskih tehnikah. Veliko truda in ljubezni do domače besede je vloženo v dijaška glasila. Čeprav skromna po obliki in vsebini, so dragocena šola v skrbi za lepoto jezika. Brez dvoma bodo ti listi dali, tako kot v preteklosti tudi v bodočnosti mojstre slovenske besede.

Novomeški dijaški rokopisni listi (izbor) — Foto: Vilko Skok, Novo mesto

Časopisi ali revije

Dolenjska še ni imela svoje revije in tudi resnejših poskusov za njeno ustanovitev ni bilo. Potrebe po njej pa so bile, kar dokazujejo občasni izidi zbornikov v raznih krajih Dolenjske (Dolenjska metropola Novo mesto, 1930; Bela Krajina, 1933; Dolenjska, 1938; Kočevski zbornik 1939; Kočevsko, 1956, Dolenjski zbornik, 1961). Intelektualci, ki jih je službena pot zanesla na Dolenjsko, zlasti profesorji, so pomanjkanje revije občeli s tem, da so svoje prispevke objavljali v vsakoletnih gimnazijskih izveščjih. Tako imamo v njih zbranega dosti odličnega zrnja, poleg uradnega dela izveščij, ki je še vedno zanesljivo gradivo. Sicer je res eno leto izhajala v Krškem Napredna misel, ki pa je vseslovenskega značaja in je bilo Krško le začasna rešitev. V letih 1953—1955 je nastal poskus, da bi iz glasila ljudske prosvete Dolenjska prosveta nastal zamelek bodoče revije, a poskus ni uspel.

Toda popolnoma brez revije pa le nismo. Ugledna tovarna zdravil Krka izdaja časopis Iatros. Toda ta je specializiran v medicinsko smer in zato ne more nadomestiti tistega, kar želimo: revije splošnega tipa. Iatros je zelo elegantna revija, odlično opremljena in hvale vredna je zamisel, da prinaša tudi kulturnozgodovinske sestavke, ki pa so kljub temu v okviru namena revije. Zeleli bi le pogostnejšega izhajanja.

Tudi uredništvo Dolenjskega lista je občutilo vrzel, da nimamo revije. Zato je prišlo na misel, da bi boljše prispevke, ki bi sicer po vsebini in obliki bolj sodili v časopis kot v časnik, objavljalo v posebni prilogi. Tako so se rodili Dolenjski razgledi, ki obeata, da bodo postali prava dolenjska revija.

Gledališki listi

Dolenjske gledališke amaterske družine nimajo zagotovljenih materialnih sredstev in so odvisne od požrtvovalnosti in odrekovanja prostega časa vedno bolj redkih posameznikov. Zato se tudi ni mogla razviti gledališka periodika, pa čeprav je bilo nekaj poskusov tako v Novem mestu, Kočevju in Kostanjevici na Krki. Se najbolj uspešni so Kostanjevičani, saj še vedno izdajajo svoj list ob premierah.

Volilni listi

Volilni listi so občasna glasila, ki se pojavijo ob volitvah in prenehajo, ko opravijo svojo nalogo. Tako glasilo smo dobili Dolenjci leta 1885. Toda to ni bilo navadno volilno glasilo, ampak zelo tehtno, ki je še danes nepogrešljiv vir za politično zgodovino Slovencev za določeno obdobje. List se je imenoval Resni glasovi in ga je izdal najboljši publicist tistega časa, novomeški advokat in propagator socializma dr. Karel Slanc. Izdal je in pi-

LETO I. NOVEMBER 1960

ŠTEVILKA 8

naše delo

GLASILO DELOVNE SKUPNOSTI BELOKRANJSKE ZELEZOLIVARNE IN STROJNE TOVARNE CRNOMELJ

**PARTIZANSKI
ROG**

Zalog, dne 9/7-1960

GLASILO BRIGADIRJEV TMD
ZALOG 1960

Novo mesto, 10/11-1959 NOVO MESTO,

STRELA

GLASILO DOLENJSKIH TABORNIČOV • LETOV

sal je list dr. Slanc sam in z njim omogočil volilno zmago dr. Francu Sukljeta. Po letu 1945 je bilo v Novem mestu več volilnih listov, ki pa so prenehali izhajati takoj po volitvah.

Uradni listi

Pri nas so začeli izhajati l. 1956 in imamo sedaj Skupščinski Dolenjski list, ki zajema do konca 1969 vse dolenjske občine.

Glasila množičnih organizacij in upravnih organov

Da bi množične organizacije imele trajen in trden stik s svojimi člani, so začele izdajati svoja glasila. Tak način obveščanja je bil zelo razširjen v krški občini. Tudi v novomeški občini je bilo več takih listov, ki pa niso doživeli dolgo dobo trajanja. Se najbolj uspešni so občinski sindikalni svetj s svojimi glasili.

Iz seznama teh časnikov moramo posebej imenovati ilegalni list **Boljševik**, ki ga je izdajala novomeška celica KP leta 1932. Se sami izdajatelji, ki so bili obenem pisci in tiskarji, so pozabili leto izhajanja, pa čeprav je bilo izdajanje tvegano in je nad njihovi glavami visel zapor kot Damoklov meč. List so tiskali na Gorjancih in v Lukenjskem gradu, le žal, da se ni ohranil. Ohranjeni pa so podatki o času izhajanja v arhivu kominterne in tam je zbrskal letnico 1932 slovenski bibliograf Novomečan prof. Jože Munda in s tem popravil napačno letnico v prejšnjih objavah.

Tovarniški listi

Vedno večja demokratizacija, ki se najbolj odraža v samoupravljanju, je rodila tudi tovarniška glasila. Ta so postala nujno potrebna zaradi hitrega obveščanja in seznanjanja kolektivov s sklepi samoupravnih teles. Poleg tega pa objavljajo tovarniška glasila tudi personalne vesti, delovne uspehe in podobno. Boljša glasila že preraščajo svoj okvir, kar je listu le v dobro, in seznanjajo svoje člane s krajem, kjer živijo, z zgodovino njihovega podjetja, s sorodnimi ustanovami, z pomembnimi ljudmi, ki živijo v tistih krajih in podobno. Do take višine se dolenjska glasila še niso povzpela. V evidenci jih imamo 25, brez dvoma pa jih je dosti več. Le redka glasila so tiskana in so v večini primerov drugače razmnožena.

Verski listi

Na Dolenjskem sta znana samo dva lista izpred 1945. Izhajala sta z nalogo obveščanja o obredih in župnijah, hkrati pa sta vodila statistiko rojstev, porok in smrti. Izmed obeh je bil boljši **Križ**, ki je objavil umetnostno-zgodovinske sestavke o kapilju umetnostnega zgodovinarja Jožeta Gregoriča.

Prometnega davka prosto — Posamezna številka din 50 brez glihanja

PUSTNE NOVICE

Leto III. — Glasilo pustnih veseljakov Videm-Krško — 26. I. 1969

KRŠKO BREZ V Pričelo se je okrajno izločilno tekmovanje

Razni listi

Tudi te liste bi lahko razvrstili v ustrezne grupe, toda večji del so zastopani le v enem naslovu in zato smo jih dali kar skupaj. Med njimi so satirični in humoristični listi (1 primerek), nekaj taborniških listov, nekaj strokovnih glasil, eno plemenično glasilo in list **Demografija**. Ta je zelo pomemben, ker nas v krajših razdobjih seznanja o stanju prebivalstva v novomeški občini, o njeni upravni razdelitvi na krajevne skupnosti in o vsem, kar je v zvezi s statističnimi podatki. Zai zajema le podatke za novomeško občino. Moral bi slediti zgledu **Skupščinskega Dolenjskega lista** in objavljati podatke za iste občine, kot jih objavlja Skupščinski Dolenjski list.

Tisk med narodnoosvobodilno vojno

Po vsebini bi lahko ta tisk porazdelili na prej obdelane grupe. Toda ta tisk zavzema pri nas prav posebno mesto in ga je zato treba tudi posebej obravnavati. Ni nastajal v takih razmerah kot ves ostali tisk, ampak se je rodil v času odpora in revolucije ter je nastajal v najtežjih pogojih. Ni papirja, ne strokovnjakov, ne stalnih mest in niti ne razpoložljivega časa in miru. Kljub temu pa je tisk nastajal in izdajal take izdelke, ki bi bili v ponos vsaki tiskarni v urejenih razmerah. V seznamu je naveden le tisti tisk, pri katerem je iz naslova razvidno, da je vezan na Dolenjsko. Na tem področju pa je nastajal tudi velik del tiska, ki ni bil ozko vezan na Dolenjsko. Poleg tega so izdajale posamezne vojaške enote svoja glasila tudi na Dolenjskem, ki pa niso zajeta v pregledu. Če bi zajeli vse to, bi spoznali, da ima Dolenjska zelo velik delež pri izdajanju partizanskega tiska, zlasti še, ker sta ga tiskali novomeška in kočevska tiskarna.

Sklep

Pregled šteje 210 enot. Vse to bi morala imeti študijska knjižnica Mirana Jarca v Novem mestu, ki je osrednja knjižnica za geografsko področje Dolenjske. Namen in naloga te knjižnice je zbiranje, hranjenje in dajanje na uporabo (seveda poleg dru-

gih nalog) vsega, kar se tiska na Dolenjskem, kar so napisali Dolenjci in kar je bilo napisanega na Dolenjskem in vse, kar pišejo o Dolenjski doma in v svetu. Od vseh 210 opisanih enot ima knjižnica bore malo in tudi Narodna in univerzitetna knjižnica nima vsega. Sicer obstaja odredba o obveznem pošiljanju tiska študijskim knjižnicam, a izdajatelj tega ne upošteva. Kar tiskajo tiskarne, to prihaja v študijske knjižnice, kar pa se tiska z različnimi mehanografskimi sredstvi, pa večji del ne prihaja v knjižnice. Večkrat je temu vzrok nepoznavanje predpisov, mnogokrat pa miselnost, češ da je tak tisk le internega značaja, da ne sodi v knjižnico in podobno. Če bi vprašali nosilce takih miselnosti, naj pokažejo n. pr. tovarniški list svoje tovarne od prve številke naprej, bi ugotovili, da niso shranili doma niti arhivskega izvoda! In kje naj se potem ohrani tak list? Če pa ga bi pošiljali v knjižnice, o bi bil tam ohranjen in tudi njim vedno na voljo.

Zato prosim, v imenu študijske knjižnice, naj v bodoče vsi izdajatelji glasil in drugega tiska pošiljajo obvezni primerek v študijsko knjižnico Mirana Jarca, Novo mesto. Prosimo tudi za prejšnje številke, da bomo zbrali res vse, kar bi morali imeti v knjižnici. Vsega pa žal ne bo mogoče zbrati. Morda pa ima vendarle še kdo posamezne številke kakega dijaškega lista, drugega časnika in podobno? Tudi posamezna številka je dobrodošla, ker imamo z njo vsaj primerek.

Če bi imeli v knjižnici vse, kar se tiska na Dolenjskem, pa ta pregled ne bi štel le 210 enot, ampak dosti več in bi se verjetno približal številu 300. Zato prosim: upoštevajte naloge osrednje dolenjske knjižnice in ji pomagajte pri zbiranju tiska.

Bogo Komelj

DOLENJSKE RAZGLEDE — posebno kulturno rubriko Dolenjskega lista, urejajo: Jože Dular, Tone Gošnik (odgovorni urednik), France Grivec, Janko Jarc, Bogo Komelj, Lado Smrekar, Severin Šali in Stanko Škalar. Lektor: Karel Bačar. Oblikovalec: Marjan Moškon